

1. IDENTYFIKACJA PREPARATU I IDENTYFIKACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

Nazwa produktu:	SENIPHOS
Zastosowanie:	Nawóz. Tylko do użytku profesjonalnego.
Producent:	Yara Phosyn Ltd. Manor Place, Wellington Road The Industrial Estate, Pocklington York, YO42 1DN United Kingdom Tel.: +44 (0) 1759 302 545, Fax. +44 (0) 1759 303 650
Dystrybutor:	Sumi Agro Poland Sp. z o.o. ul. Bonifraterska 17 00-203 Warszawa Tel. + 48 637 32 37, fax. + 48 22 637 32 38 www.sumiagro.pl
Telefon alarmowy:	048 637 32 37 – godz. 7.30 – 15.30

+ 48 58 349 28 31, + 48 12 646 87 06, + 48 61 848 10 11, + 48 22 619 66 54 wew. 1240
Ośrodki, Centra i Biura Informacji Toksykologicznej odpowiedzialne za kontrolę zatruc

2. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ

Preparat drażniący.

ZAGROŻENIA DLA ZDROWIA CZŁOWIEKA

Działa drażniąco na oczy i skórę.

ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA

Preparat nie zawiera składników sklasyfikowanych jako niebezpieczne dla środowiska.

ZAGROŻENIA FIZYCZNE/CHEMICZNE

We właściwym stosowaniu preparat nie stwarza dodatkowych zagrożeń fizycznych i chemicznych.

3. SKŁAD/INFORMACJE O SKŁADNIKACH

Niebezpieczne składniki preparatu:

Nazwa / rodzaj związku	Nr CAS	Nr WE	Zawartość %	Klasyfikacja	
				symbole	zwroty
Kwas fosforowy	7664-38-2	231-633-2	10 - 20	C	R-34

4. PIERWSZA POMOC**W PRZYPADKU KONTAKTU ZE SKÓRĄ**

Zdjąć zanieczyszczoną odzież, umyć zabrudzoną skórę wodą z mydłem, spłukać dokładnie wodą, w przypadku pojawienia się podrażnienia skontaktować się z lekarzem.

W PRZYPADKU KONTAKTU Z OCZAMI

Przepłukać oczy przez kilkanaście minut (ok. 15) dużą ilością wody, trzymając powieki szeroko rozwarte. Unikać silnego strumienia, ze względu na niebezpieczeństwo uszkodzenia rogówki, natychmiast skontaktować się z lekarzem.

NARAŻENIE INHALACYJNE

W razie zawrotów głowy lub nudności wyprowadzić poszkodowanego na świeże powietrze, w razie braku szybkiej poprawy zasięgnąć porady lekarza.

W PRZYPADKU POŁKNIECIA

Przepłukać usta i podać do wypicia dużą ilość wody, natychmiast skontaktować się z lekarzem. Nie podawać niczego doustnie osobie nieprzytomnej.

5. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU**PODSTAWOWE ZASADY POSTĘPOWANIA**

W trakcie pożaru – wydzielają się toksyczne dymy. Pojemniki znajdujące się w strefie pożaru chłodzić rozproszonym strumieniem wody, o ile jest to możliwe usunąć ze strefy zagrożenia. Nie należy przebywać w strefie pożaru bez odpowiedniego ubrania odpornego na działanie chemikaliów oraz aparatu do oddychania z niezależnym obiegiem powietrza. Nie dopuszczać do przedostania się wody gaśniczej do wód powierzchniowych, gruntowych i kanalizacji.

ZALECANE ŚRODKI GAŚNICZE

Piana alkoholoodporna lub suche proszki gaśnicze, dwutlenek węgla (gaśnica śniegowa), piasek lub ziemia. Stosować metody gaśnicze odpowiednie do warunków otoczenia.

NIEODPOWIEDNIE ŚRODKI GAŚNICZE

Silny strumień wody, unikać stosowania halonów, aby nie skażać środowiska.

Środki ochrony indywidualnej dla strażaków: w przypadku pożaru w zamkniętym pomieszczeniu należy stosować odzież ochronną i aparat oddechowy na sprężone powietrze.

6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

Zawiadomić o awarii odpowiednie służby. Usunąć z obszaru zagrożenia osoby niebiorące udziału w likwidacji awarii. Stosować środki zapobiegawcze adekwatne do wielkości awarii, uniemożliwiające rozprzestrzenianie się skażenia środowiska.

INDYWIDUALNE ŚRODKI OSTROŻNOŚCI

Zadbać o wystarczające wietrzenie, stosować rękawice ochronne oraz ubranie ochronne, stosować okulary ochronne lub maskę zabezpieczającą twarz w przypadku możliwości rozchłapywania produktu.

OCHRONA ŚRODOWISKA

Zapobiegać rozprzestrzenianiu się oraz przedostaniu do kanalizacji i zbiorników wodnych poprzez tworzenie barier z materiałów wiążących ciecz (piasek, ziemia), poinformować władze lokalne w przypadku niemożności zapewnienia ochrony.

METODY USUWANIA ZANIECZYSZCZEŃ

Usuwać poprzez zebranie na materiale absorpcyjnym (piasek, trociny, ziemia okrzemkowa, absorbent uniwersalny), zanieczyszczony materiał umieścić w odpowiednio oznakowanych pojemnikach w celu utylizacji zgodnie z obowiązującymi przepisami. Punkt 13 karty.

7. POSTĘPOWANIE Z PREPARATEM I JEGO MAGAZYNOWANIE**POSTĘPOWANIE Z PREPARATEM**

Unikać kontaktu z oczami. Unikać przedłużonego lub powtarzającego się kontaktu ze skórą. Unikać rozlewania i rozchłapywania produktu. Unikać źródeł zapłonu, podwyższonej temperatury, gorących powierzchni i otwartego ognia. Unikać wdychania par produktu. Do wszystkich specyficznych rekomendacji kontrolowania zagrożeń przeprowadzić ocenę ryzyka zawodowego na stanowisku pracy w celu ustalenia środków zaradczych właściwych dla konkretnych warunków pracy.

MAGAZYNOWANIE

Przechowywać w chłodnym, suchym, dobrze wentylowanym pomieszczeniu w prawidłowo oznakowanym szczelnie zamkniętym oryginalnym pojemniku. Jeżeli przepakowanie jest konieczne, upewnić się czy nowe opakowanie jest odpowiednie dla rodzaju produktu. Unikać bezpośredniego działania promieni słonecznych i źródeł ciepła, gorących powierzchni i otwartego ognia. Magazynować z dala od silnych zasad, metali i silnych środków utleniających.

KARTA CHARAKTERYSTYKI

SENIPHOS

Data wydania 26.01.2009

Data aktualizacji 17.02.2010

Karta Charakterystyki jest zgodna z Rozporządzeniem WE 1907/2006 z 18.12.2006 - REACH

8. KONTROLA NARAŻEŃ I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

Normy ekspozycji dla zagrożeń zawodowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy z dnia 29 listopada 2002 r. (Dz.U. Nr 217, poz. 1833 z późn. zm.).

W preparacie występują następujące składniki dla których obowiązują normy ekspozycji:

Nazwa / rodzaj związku	NDS	NDSch	NDSP
	mg/m ³		
Kwas fosforowy	1	2	-

DZIAŁANIA ORGANIZACYJNE (TECHNICZNE): niezbędne jest stosowanie ogólnej wentylacji wywiewnej, Instalacje wentylacyjne muszą odpowiadać warunkom ustalonym ze względu na niebezpieczeństwo pożaru lub wybuchu.

OCHRONA INDYWIDUALNA:

Przy wykorzystaniu preparatu w działalności zawodowej, zakładając częste, bądź długotrwałe narażenie należy stosować ochronę rąk dobraną stosownie do warunków pracy. W tym celu należy używać rękawic ochronnych odpornych na działanie chemikaliów wykonanych z gumy nitylowej (grubość $\geq 0,38$ mm, czas przejścia > 480 min.), neoprenu (grubość $\geq 0,65$ mm, czas przejścia > 240 min). Unikać rozlewania i rozchlapywania produktu. Przy częstym i długotrwałym narażeniu nałożyć maskę oddechową z pochłaniaczem par skompletowaną z filtrem cząstek stałych P2-SL. Ubranie ochronne i bieliznę roboczą prac regularnie.

Materiał z jakiego wykonane są rękawice:

Wybór odpowiednich rękawic nie zależy jedynie od materiału, ale też od marki i jakości wynikających z różnic producentów. Odporność materiału, z którego wykonane są rękawice może być określona dopiero po przeprowadzeniu testów.

Ochrona oczu: zaleca się stosowanie okularów ochronnych.

W sytuacji awaryjnej stosować środki ochrony indywidualnej o najwyższej zalecanej klasie ochrony.

Działania organizacyjne mające na celu kontrolę narażenia środowiska

Nie dopuszczać do rozprzestrzeniania się w środowisku i przedostania się do kanalizacji i cieków wodnych.

9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYCZNE I CHEMICZNE

DANE OGÓLNE	
Wygląd	Ciecz
Kolor	Żółtozielony
Zapach	Bezzapachowy
DANE TECHNICZNE	
Temperatura topnienia / krzepnięcia	<0 °C
Temperatura wrzenia	>100 °C

KARTA CHARAKTERYSTYKI

SENIPHOS

Data wydania 26.01.2009

Data aktualizacji 17.02.2010

Karta Charakterystyki jest zgodna z Rozporządzeniem WE 1907/2006 z 18.12.2006 - REACH

Właściwości utleniające	Brak
Rozpuszczalność w wodzie	Mieszalny w każdych proporcjach
pH (r-r 10 %)	2,1
Gęstość względna	1,312

10. STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

Stabilność:

Produkt stabilny w normalnych warunkach stosowania, magazynowania i transportu.

Materiały i warunki, których należy unikać :

Unikać kontaktu z silnymi zasadami, metalami i silnymi środkami utleniającymi. Unikać bezpośredniego działania promieni słonecznych, wysokiej temperatury, gorących powierzchni i otwartego ognia.

Niebezpieczne reakcje i produkty rozkładu:

W normalnych warunkach brak. W wysokich temperaturach, w trakcie pożaru mogą uwalniać się toksyczne dymy.

11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

SKUTKI TOKSYCZNEGO DZIAŁANIA NA ZDROWIE CZŁOWIEKA

Ze względu na zawartość składników, preparat jest sklasyfikowany jako niebezpieczny dla zdrowia ludzi. Preparat drażniący. Działa drażniąco na oczy i skórę.

DROGI NARAŻENIA I OBJAWY NARAŻENIA BEZPOŚREDNIE I OPÓŹNIONE

Układ oddechowy. Wdychanie par może powoduje podrażnienia błon śluzowych nosa, gardła i dalszych odcinków układu oddechowego. Może powodować uczucie ucisku w klatce piersiowej.

Przewód pokarmowy. Spożycie preparatu powoduje podrażnienia chemiczne błon śluzowych jamy ustnej, języka, gardła i dalszych odcinków układu pokarmowego, trudności w przełykaniu.

Kontakt z oczami. Powoduje podrażnienia. Może wystąpić silny ból i zaczerwienienie. Może powodować ciężkie, trwałe uszkodzenie oczu.

Kontakt ze skórą. Powoduje podrażnienia.

OSTRA TOKSYCZNOŚĆ

Brak danych.

12. INFORMACJE EKOLOGICZNE

Preparat nie zawiera składników sklasyfikowanych jako niebezpieczne dla środowiska. Nie należy dopuszczać do przedostania się do wód powierzchniowych, gruntowych i kanalizacji.

EKOTOKSYCZNOŚĆ:

Brak danych.

BIODEGRADACJA

Wszystkie nieorganiczne składniki odżywcze są trwałe.

MOBILNOŚĆ I BIOKUMULACJA

Produkt jest rozpuszczalny w wodzie. Jako nawóz ma cel akumulacji w roślinach. Nie ma potencjału akumulacji u ssaków przy stosowaniu zgodnie z przeznaczeniem.

13. POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

Utylizacją odpadów i opakowań jednorazowych powinny się zająć wyspecjalizowane firmy, sposób utylizacji odpadów należy uzgodnić z właściwymi terenowo wydziałem ochrony środowiska. Utylizować zgodnie z obowiązującymi przepisami. Puste, opróżnione opakowania należy poddać utylizacji zgodnie z obowiązującymi przepisami lub dostarczyć na odpowiednie wysypisko śmieci.

KARTA CHARAKTERYSTYKI

SENIPHOS

Data wydania 26.01.2009

Data aktualizacji 17.02.2010

Karta Charakterystyki jest zgodna z Rozporządzeniem WE 1907/2006 z 18.12.2006 - REACH

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001r w sprawie katalogu odpadów (DZ.U. Nr 112, poz. 1206).

Kody odpadów : Kody odpadów : 06 10 99 – inne niewymienione odpady, 15 01 02 – opakowania z tworzyw sztucznych,

Przepisy wspólnotowe w sprawie odpadów:

Dyrektywa Rady Nr 75/442/EEC w sprawie odpadów, Dyrektywa Rady Nr 91/689/EEC w sprawie odpadów niebezpiecznych, Decyzja komisji Nr 2000/532/EC z 3 maja 2000r podająca wykaz odpadów, OJ Nr L 226/3 z 6 września 2000r, wraz z decyzjami zmieniającymi.

14. INFORMACJE O TRANSPORCIE

TRANSPORT DROGOWY

ADR

Nr UN	3264
Klasa	8
Grupa pakowania	III
Kod klasyfikacyjny	C1
Nazwa przewozowa	MATERIAŁ CIEKŁY, ŻRĄCY, NIEORGANICZNY, I.N.O.
Ilości ograniczone	LQ7
Numer zagrożenia	80
Naklejka ostrzegawcza	8

Przestrzegać przepisów zawartych w RID, IMDG, IATA – dla transportu kolejowego, morskiego, lotniczego.

15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

OZNAKOWANIE PREPARATU ZAWIERA

Dane dotyczące:	producenta/dystrybutora – pkt. 1 karty
Nazwę produktu:	SENIPHOS
Przeznaczenie:	Nawóz. Tylko do użytku profesjonalnego.
Składniki niebezpieczne:	Kwas fosforowy

Symbole zagrożenia:

Xi - produkt drażniący

Zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia:

R – 36/38 – działa drażniąco na oczy i skórę.

Zwroty określające warunki bezpiecznego stosowania:

S – 23 – nie wdychać par produktu.

S – 26 – zanieczyszczone oczy przemyć natychmiast dużą ilością wody i zasięgnąć porady lekarza.

PRZEPISY PRAWNE

1. Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń, stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)

2. Ustawa z dnia 11 stycznia 2001r. o substancjach i preparatach chemicznych (DZ.U. Nr 11, poz. 84 z późn. zm.)
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003r w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (DZ.U. Nr 171 poz. 1666 z późn. zm.).
4. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2008r nr 1278/2008 (GHS) – (art. 55, zał. VI, tab. 3.2).
5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 marca 2009r w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych oraz niektórych preparatów chemicznych. (DZ.U. Nr 53, poz. 439).
6. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 kwietnia 2004r w sprawie określenia wzorów oznakowania opakowań (DZ.U. Nr 94, poz. 927).
7. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 kwietnia 2004r w sprawie substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych, których opakowania zaopatruje się w zamknięcia utrudniające dostęp przez dzieci i wyczuwalne dotykem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie (Dz. U. 128 poz. 1348)
8. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 lipca 2004r w sprawie ograniczeń, zakazów lub warunków produkcji, obrotu lub stosowania substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych oraz zawierających je produktów (DZ.U. Nr 168, poz.1762 z późn. zm.).
9. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r o odpadach (DZ.U. Nr 62 poz. 628 z późn. zm.)
10. Ustawa z dnia 11 maja 2001r o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (DZ.U. Nr 63, poz. 638 z późn. zm.).
11. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001r w sprawie katalogu odpadów (DZ.U. Nr 112, poz. 1206).
12. Dyrektywa Rady Nr 75/442/EEC w sprawie odpadów, Dyrektywa Rady Nr 91/689/EEC w sprawie odpadów niebezpiecznych, Decyzja komisji Nr 2000/532/EC z 3 maja 2000r podająca wykaz odpadów, OJ Nr L 226/3 z 6 września 2000r, wraz z decyzjami zmieniającymi.
13. Ustawa z dnia 28 października 2002r o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (DZ.U. Nr 199, poz. 1671 z późn. zm.)
14. Oświadczenie Rządowe z dnia 16 stycznia 2009r w sprawie wejścia w życie zmian w załączniku A i B Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957r (DZ.U. Nr 27, poz. 162).
15. Przepisy ADR – stan prawny od 1 stycznia 2009r.
16. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002r w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (DZ.U. Nr 217, poz. 1833 z późn. zm.).
17. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1 grudnia 2004r w sprawie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (DZ.U. Nr 280, poz. 2771 z późn. zm.).
18. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004r w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 11, poz. 86)
19. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2003r w sprawie substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (DZ.U. Nr 217, poz.2141).
20. Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie wykazu ośrodków toksykologicznych odpowiedzialnych za kontrolę zatruc produktami biobójczymi oraz podmiotów odpowiedzialnych za zgłaszanie zatruc (DZ.U. Nr 161, poz. 1143).

16. INNE INFORMACJE

OPIS SYMBOLI I ZWROTÓW ZAGROŻENIA WYSTĘPUJĄCYCH W POWYŻSZYCH PUNKTACH

C – substancja żrąca, **Xi** –produkt drażniący,

R – 34 – powoduje oparzenia

R – 36/38 – działa drażniąco na oczy i skórę.

- Wydanie z 26.01.2009
- Aktualizacja 17.02.2010
- Zaktualizowane punkty karty **1, 2, 8, 13, 15, 16**

Dokonano przeglądu wszystkich działów Karty Charakterystyki zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami.

Punkt 1 otrzymał brzmienie zgodne z zapisami zał. II do Rozporządzenia WE 1907/2006 z 18.12.2006r.

W pkt. 1 podano dane teled adresowe dystrybutora i określone przepisami numery telefonów alarmowych.

Pkt. 2 otrzymał brzmienie zgodne z zapisami zał. II do Rozporządzenia WE 1907/2006 z 18.12.2006r.

W pkt. 8 podano obowiązującą podstawę prawną i określone nią dopuszczalne stężenia składników w środowisku pracy, wskazano konkretne środki ochrony indywidualnej.

W pkt. 13 podano kody odpadów i przepisy odnośnie odpadów.

W pkt. 15 podano obowiązujące polskie przepisy prawne oraz niektóre przepisy unijne.

Punkty 15 i 16 otrzymały brzmienie zgodne z zapisami Zał. II do Rozporządzenia (WE) 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r (REACH).

TELEFONY ALARMOWE ZE WZGLĘDU NA PODZIAŁ TERYTORIALNY

Centrum Informacji Toksykologicznej I Klinika Chorób Wewnętrznych i Ostre Zatrucia Akademia Medyczna w Gdańsku

(województwa: pomorskie, zachodniopomorskie, warmińsko-mazurskie, kujawsko-pomorskie)

Tel. + 48 58 349 28 31

Ośrodek informacji Toksykologicznej Klinika Toksykologii Collegium Medicum UJ,

Krakowski Szpital Specjalistyczny im. L. Rydygiera

(województwa: małopolskie, podkarpackie, śląskie, świętokrzyskie)

Tel. + 48 12 646 87 06

Ośrodek informacji Toksykologicznej Oddział Toksykologii i Chorób Wewnętrznych ZOZ Poznań-Jeżyce

Szpital im. Franciszka Raszei

(województwa: wielkopolskie, dolnośląskie, lubuskie, opolskie)

Tel. + 48 61 848 10 11

Biuro Informacji Toksykologicznej III Oddział Wewnętrzny z Pododdziałem Toksykologii Szpital Praski

p.w. Przemienienia Pańskiego, Warszawa

(województwa: mazowiecki, łódzkie, podkarpackie, lubelskie)

Tel. + 48 22 619 66 54 wew. 1240

MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

Przepisy prawne przytoczone w pkt. 15 karty

Zał. II do Rozporządzenia (WE) 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r (REACH).

Poradnik przygotowany przez ekspertów austriackich w ramach projektu TRANSITION FACILITY 2004/016-829.02.01 – Przygotowanie do wdrożenia pakietu legislacyjnego REACH.

Informacje Biura do Spraw Substancji i Preparatów Chemicznych, Głównego Inspektora Sanitarnego, Instytutu Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera, Instytutu Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego.

Karty charakterystyki producenta preparatu - SENIPHOS

Informacje zawarte w karcie charakterystyki dotyczą wyłącznie preparatu wymienionego w tytule. Dane zawarte w karcie należy traktować wyłącznie jako pomoc dla bezpiecznego stosowania produktu **SENIPHOS**. Ponieważ warunki magazynowania, transportu i stosowania są poza naszą kontrolą, nie mogą stanowić gwarancji w sensie prawnym. W każdym przypadku należy przestrzegać przepisów ustawowych i ewentualnych praw osób trzecich. *Karta nie stanowi oszacowania zagrożeń w miejscu pracy*. Produktu nie należy wykorzystywać do innych celów niż podane w punkcie 1 bez uprzedniej konsultacji z firmą **Sumi Agro Poland Sp. z o.o.**

Opracowano w SPIN-DORADZTWO www.spin-doradztwo.pl dla **Sumi Agro Poland Sp. z o.o.**